

آژانس همکاری های بین المللی ژاپن (جایکا)

Japan International Cooperation Agency (JICA)

THE WORLD BANK

Japan International
Cooperation Agency

بانک جهانی از سال ۱۹۸۵ با هدف کمک به توسعه کشورهای جهان سوم، کشورهای جهان اول را ملزم به انتقال فناوری های روز خود به کشورهای توسعه نیافته و در حال توسعه به میزان ۱٪ از خالص صادرات محصول و خدمات خود به این کشورها، نموده است. کشورهای توسعه یافته ملزم به ارائه صورت هزینه های انجام شده برای انتقال فناوری به کشورهای مورد اشاره تا پایان ژانویه هر سال، به بانک جهانی می باشند.

کشور ژاپن به منظور انجام این مهم، از سال ۱۹۸۷ اقدام به تأسیس «آژانس همکاری های بین المللی ژاپن JICA» به منظور انجام تکلیف مقرر بانک جهانی و استفاده بهینه از این فرصت به نفع صنایع خود نموده است. کمک های جایکا به کشورهای در حال توسعه در دو قالب صورت می پذیرد:

الف) اجرای پروژه ها بلاعوض تحت عنوان «کمک های رسمی توسعه ای» (Official Development Assistances (ODA)

ب) برگزاری دوره های آموزشی (عمومی / طراحی خاص طبق نیاز کشورها)

در راستای کمک های ODA شرکت راه آهن در طی سال های ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۷، اجرای پروژه «مرکز آموزش علائم الکتریکی یزد» Yazd Signaling Training Center (YSTC) را به مبلغ ۶,۲۵۰,۰۰۰ دلار در ایستگاه راه آهن یزد با همکاری و سرمایه گذاری جایکا به انجام رساند. همچنین وزارت کشاورزی، پروژه دفع کرم ساقه خوار ریشه برنج در استان گیلان و شهرداری تهران پروژه اندازه گیری شاخص های آلودگی هوا را با همکاری این آژانس به انجام رسانیده اند.

دوره های آموزشی متعددی هم توسط جایکا بطور عام برای همه کشورها طراحی شده و از طریق سفارت های ژاپن به سازمان های ذیربط عرضه می گردد، افرادی که برای این دوره ها انتخاب می شوند، بدون هیچ هزینه ای از کشورشان به ژاپن انتقال یافته و در کلاس ها و بازدیدهای برنامه ریزی شده شرکت می کنند و حسب نوع دوره در ارزیابی هایی شرکت کرده و به کشورشان باز می گردند.

همچنین بنا به تقاضای سازمان های مختلف در کشورهای در حال توسعه، آمادگی طراحی دوره های خاص و اعزام مدرس ژاپنی به کشور متقاضی توسط جایکا وجود دارد. به عنوان مثال، دوره خاصی تحت عنوان «بهره ور کردن منابع انسانی در سازمان های دولتی» به تقاضای سازمان امور اداری و استخدامی کشور طی سه ماه با اعزام ۸ نفر مدرس برای ۱۲ شرکت کننده (منتخب جایکا) در سال ۱۳۸۳ برگزار شد. جایکا هزینه های انجام شده برای اجرای پروژه های ODA و آموزش های عمومی یا ویژه را در طی هر سال میلادی به تأیید کشور دریافت کننده خدمات می رساند و به بانک جهانی ارائه می کند.

همچنین توسط سفارت های ژاپن در کشورها، انجمن هایی به نام «انجمن شرکت کنندگان در دوره های جایکا» تشکیل می گردد. این انجمن ها عهده دار برقراری ارتباط با اعضا و کسب اطلاع از آخرین وضعیت شغلی و محل خدمت آنها می باشند. همه ساله (تا قبل از همه گیری کرونا) گرد همائی هائی بادعوت از همه شرکت کنندگان در دوره های جایکا با حضور سفیر ژاپن و نمایندگان وزارت امور خارجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور صرف مراسم شام در یکی از هتل های تهران برای تعامل با اعضای انجمن و حفظ ارتباط بین آنها با هزینه سفارت ژاپن انجام می شد.

لازم به ذکر است که در طی مراحل انتخاب شرکت کنندگان در دوره ها، جایکا از ۱۵ تا ۱۶ کشور برای معرفی افراد دعوت به عمل می آورد. این افراد ملزم به تکمیل فرمهایی تحت عنوان «Country Report» هستند. این فرم ها همه ساله توسط چند نفر در چندین کشور تکمیل شده و آخرین اطلاعات در خصوص هر سازمان و شرکت برای ژاپن ارسال می گردد. بنابراین جایکا با انتخاب چند کشور در هر زمینه دلخواه قادر خواهد بود تا چندین گزارش را توسط شاغلین در سازمان های هدف جمع آوری و از آخرین تغییرات در دارائی ها،

نیروی انسانی، پروژه های در دست اجرا یا در مرحله طراحی و آگاه شده و این اطلاعات را در اختیار سازمان های متقاضی در ژاپن قرار دهد.

به عنوان مثال در Country Report دوره های آموزشی ویژه راه آهن، اطلاعاتی از قبیل :

مشخصات خطوط (طول خطوط اصلی، فرعی، برقی، غیر برقی، دوخطه، تک خطه، نوع زیر سازی و روسازی ها، تراورس های بتنی، فلزی، چوبی، اسلب ترک، حداکثر و حداقل شیب و فرازاها در محورهای مختلف، پروژه های در حال احداث، مطالعات آتی، شرکت های فعال در تأمین ادوات، نصب و نگهداری خطوط، پرسنل شاغل در بخش های دوتی و غیر دولتی مرتبط باخط و ابنیه و) ، مشخصات علائم الکتریکی شامل (نوع، شرکتهای سازنده تجهیزات، محل استقرار مراکز کنترل ترافیک، نحوه تعمیر و نگهداری، طول عمر علائم الکتریکی نصب شده در هر محور، پروژه های علائم الکتریکی در حال اجرا، پروژه های آتی، مشخصات شرکت های داخلی فعال در زمینه ساخت، نصب و نگهداری سیستم های علائم الکتریکی، تعداد پرسنل مشغول در بخش دولتی و خصوصی مرتبط با علائم الکتریکی و) و همچنین ارتباطات ، ناوگان ، بهره برداری، نیروی انسانی، ساختار سازمانی و نقشه های وضع موجود و پروژه های درست مطالعه، گردش مالی، منابع تأمین اعتبارات، بودجه های مصرفی در پنجسال گذشته و توسط جایکا دریافت می شود.

این اطلاعات بطور همزمان توسط دو یا چند نفر در یک کشور تهیه و ارسال می گردد. همچنین این فرم ها از ۱۵ یا ۱۶ کشور دعوت شده جمع آوری و بانک اطلاعاتی غنی و به روز برای جایکا فراهم می آورند.

البته جایکا پس از گردآوری اطلاعات مذکور در نهایت به ۷ یا ۸ نفر پذیرش قطعی برای شرکت در دوره می دهد. بنابراین با این استراتژی به موازات اجرای تعهدات تکلیفی بانک جهانی، اطلاعات جامعی از وضعیت کشورهایی که قبلا آنها را انتخاب کرده است (جایکا هر عنوان دوره در هر سال را فقط به بعضی از کشورها اعلام می نماید) بدست می آورد .

گردآوری این اطلاعات درمورد کارشناسان سازمان های مختلف، در زمان حضور ایشان در ژاپن نیز به دقت برای هر فرد ادامه می یابد. این اطلاعات شامل روانشناسی افراد، تعهد آنها به حضور در کلاس ها و انجام تکالیف، برقراری ارتباط با سایر شرکت کنندگان از دیگر کشورها در همان دوره یا سایر دوره ها، تقید به آداب اجتماعی و مسائل مذهبی هر شخص، نحوه هزینه کرد مبالغی که در حساب هر فرد توسط جایکا شارژ می شود، خوراک افراد، سپری نمودن اوقات فراغت، تحلیل روحیات هر فرد در مدت یک شبانه روز اقامت اجباری در یک خانواده ژاپنی (دوره ۲۴ ساعت اقامت اجباری هر شرکت کننده از هر کشور در یک خانواده ژاپنی تحت عنوان Home Stay جزو برنامه درسی تمام دوره های آموزشی بوده و در صورت عدم انجام آن، به شرکت کننده گواهینامه پایان دوره اعطا نخواهد شد) نحوه سپری کردن اوقات فراغت و روزهای تعطیل، تعداد و طول زمان ارتباط شرکت کنندگان با خانواده های آنان، فیلم ها و برنامه هایی که توسط شرکت کنندگان در زمان حضور در اتاق هایشان در Tokyo International Center (TIC) یا اتاق های هتل (در سفرهای خارج از توکیو) مشاهده می کنند، وضعیت نظافت و مرتب بودن اتاقهای هر فرد در هر شبانه روز و می باشد .

سازماندهی و دسته بندی این اطلاعات در مقایسه با مبالغی که دولت ژاپن بنا به الزام بانک جهانی هزینه می نماید، بسیار اقتصادی و به صرفه است.

در سال ۱۹۹۶ جایکا ۱۷۶ دوره آموزشی در زمینه های مختلف فنی، اجتماعی، پزشکی و در دوره های ۱۵ روز تا ۹ ماه را برای کشورهای مختلف برگزار می نمود . ۱۲ عنوان از دوره ها در حوزه های مختلف با راه آهن بود . جایکا با توجه به ارزیابی که از نحوه برخورد کشورها با دوره های پیشنهادی و همچنین قابلیت و توانمندی افراد معرفی شده به این دوره ها به عمل می آورد، در خصوص ادامه همکاری و پذیرش داوطلب در آن دوره آموزشی تصمیم گیری می نماید .

متأسفانه به سبب فرآیند طولانی و زمانبر غیر منطقی اعلام دوره های آموزشی به سازمانها و شرکت های ذیربط، اکثر قریب به اتفاق آنها در ایران از زمان مجاز برای معرفی افراد واجد شرایط به سفارت ژاپن یا تکمیل فرم Country Report و تحویل آن به سفارت ژاپن گذشته و عملاً امتیاز معرفی افراد از بین می رود . (فلوچارت عرضه دوره و انتخاب و اعزام افراد در ایران - مطابق سال ۱۹۹۶- پیوست است)

همچنین با توجه به اینکه در بین و پایان دوره های آموزشی آزمون کتبی گرفته می شود و افرادی که حد نصاب ۷۵ از ۱۰۰ را کسب نمایند، در بین دوره به کشور هایشان باز گردانده می شوند و در پایان دوره به آنان گواهینامه داده نمیشود، در سال ۱۳۷۵ از ۱۲ دوره در حوزه راه آهن فقط برای دوره های « مدیریت و برنامه ریزی راه آهن برقی » و « سیستم های علائم الکتریکی در راه آهن » از ایران دعوت به عمل می آمد، برخورد غیر فعال در معرفی افراد به دوره های مزبور موجب قطع روند دعوت برای دوره های ویژه راه آهن از ایران از سال ۱۳۸۰ تا کنون گردیده است .

